

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย

Foundation of Thai Gerontology Research and Development Institute (TGRI)

ที่ มส.พส. 008 / 2565

19 มกราคม 2565

ศูนย์วิทยบริการ	สถาบันการพัฒนาชุมชน
เลขรับที่ 14	เลขรับที่ 293
วันที่ 25 ม.ค. 65	วันที่ 24 มี.ค. 2565
เวลา 15.40 น.	เวลา 14.49 น.

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมการประชุมเวที “อนาคตสังคมผู้สูงอายุไทย...ก้าวไปอย่างไร?...บนความท้าทาย”

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. กำหนดการและรายละเอียดโครงการ

จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบตอบรับการเข้าร่วม

จำนวน 1 ฉบับ

3. ข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุไทย

จำนวน 1 ฉบับ

ตามที่ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.พส.) โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ภายใต้การดำเนินโครงการ “ขับเคลื่อนกลยุทธ์เพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุและการสื่อสารสาธารณะเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ” โดยมีเป้าหมายสำคัญในการผลักดันยุทธศาสตร์ และจุดประเด็นทางสังคมเพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจสู่การกำหนดนโยบายที่เป็นจริง ตามความทราบแล้วนั้น

เพื่อเป็นการรองรับสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ทางมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย หรือ (มส.พส.) ภายใต้โครงการฯ ได้สนับสนุนงานวิชาการในการทบทวน สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุไทย และจัดได้จัดเวทีเชิงภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมแลกเปลี่ยนทิศทางการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุในอนาคต เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการรองรับสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์อย่างเต็มศักยภาพต่อไป

จึงใคร่ขอเรียนเชิญ **ท่านหรือบุคลากรในหน่วยงานของท่าน** ในฐานะที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในประเด็นที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี เข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในเวที “อนาคตสังคมผู้สูงอายุไทย...ก้าวไปอย่างไร?...บนความท้าทาย” ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ (แอปพลิเคชัน Zoom Meeting) **ในวันพฤหัสบดีที่ 27 มกราคม พ.ศ.2565 เวลา 13.30 – 16.00 น.** ดังมีกำหนดการตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเข้าร่วม จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวเนาวรัตน์ ชุมยวง)

ผู้จัดการโครงการขับเคลื่อนกลยุทธ์เพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุ
และการสื่อสารสาธารณะเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ

โปรดตอบรับการประชุม ตามช่องทางและรายละเอียดที่แจ้งในสิ่งที่ส่งมาด้วย2.

ผู้ประสานงาน : 1. น.ส.กิริณา คำสิงห์นอก โทรศัพท์ 080 474 8929 E-mail: kirana.boom@gmail.com

2. นายกิตติณ ภูมิสุทธิกุล โทรศัพท์ 099 323 6012 E-mail: sun.kittipon@gmail.com

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.พส.)

1168 ซอยพหลโยธิน 22 ถนนพหลโยธิน แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2511-5855 โทรสาร 0-2939-2122

Foundation of Thai Gerontology Research and Development Institute (TGRI)

1168 Soi Phaholyothin 22, Phaholyothin Rd., Jomphol, Chatuchak, Bangkok 10900, Thailand. Tel. (662)511-5855 Fax. (662)939-2122

(ร่าง) การประชุม

เวที “อนาคตสังคมผู้สูงอายุไทย...ก้าวไปอย่างไร...บนความท้าทาย”

หลักการและเหตุผล

สังคมไทยได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์แล้ว ทุกถิ่นทุกที่คือผู้สูงอายุ สังคมไทยจะก้าวไปอย่างไร บนความท้าทายนี้ อาทิเช่น การครองชีพดำรงมีเพิ่มมากขึ้น มีบุตรน้อยลง หลักประกันด้านรายได้มีความไม่มั่นคง ผลที่ตามมาคือแนวโน้มของปัญหาที่เพิ่มสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุที่อยู่ในสภาวะพึ่งพิง ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ผู้สูงอายุไร้บ้าน ผู้สูงอายุในกลุ่มคนไทยไร้สิทธิหรือมีปัญหาสถานะบุคคล ผู้สูงอายุที่มีความหลากหลายทางเพศ ขณะเดียวกันพบว่ามีการประเดิมอุบัติใหม่ด้านต่างๆ ทั้งประเด็นด้านสุขภาพจากความยืนยาวเพิ่มขึ้นของชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ในปัจจุบันประเทศไทยมีแผนระดับชาติหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับงานผู้สูงอายุตั้งแต่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 และแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุระยะที่ 3 รัฐบาลที่ผ่านมาได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนออกอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานราชการ ได้ผลักดันให้เกิดมาตรการรองรับทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ สังคม สภาพแวดล้อม ยกตัวอย่างเช่น ระบบบำนาญ บำนาญ เบี้ยยังชีพ ระบบการดูแลระยะยาว มาตรการส่งเสริมการทำงานและการจ้างงานผู้สูงอายุ มาตรฐานหลักสูตรดูแล ศพอส. โรงเรียนผู้สูงอายุ มาตรการการซ่อมแซมและสร้างที่อยู่อาศัย เป็นต้น แต่เมื่อย้อนกลับไปดูผลการประเมินและติดตามพบว่า ผลการบรรลุเป้าหมายยังไม่เป็นที่น่าพอใจทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและการเตรียมความพร้อม

อย่างไรก็ดี การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุไม่ได้เกิดขึ้นแต่จากภาครัฐเท่านั้น การขับเคลื่อนในพื้นที่โดยภาคส่วนต่างๆ และบทบาทของภาคเอกชนและภาคประชาสังคมก็มีความสำคัญ รูปแบบการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในพื้นที่มีความหลากหลายและซับซ้อน มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) ภายใต้โครงการขับเคลื่อนกลยุทธ์เพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุและการสื่อสารสาธารณะเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ ตลอดจนได้สนับสนุนงานวิชาการในการทบทวนสังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุไทย จึงได้จัดให้มีการประชุมเวที “อนาคตสังคมผู้สูงอายุไทย ก้าวต่อไปอย่างไรบนความท้าทาย” เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์อย่างเต็มศักยภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อการทบทวน สังเคราะห์ และนำเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุไทยต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการเตรียมความพร้อมมาตรการรองรับสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ ในทุกภาคส่วนของสังคม

ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย

- ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
- นักวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้อง
- ภาควิชาที่ทำงานด้านผู้สูงอายุ
- สื่อมวลชน

วัน เวลา สถานที่

วันพฤหัสบดีที่ 27 มกราคม 2565 เวลา 13.30 – 16.00 น. รูปแบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom Meeting และถ่ายทอดสดผ่านเพจเฟซบุ๊กสูงวัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ทิศทาง/แนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการรองรับสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์
ที่เครือข่ายการทำงานผู้สูงอายุสามารถนำไปใช้ในการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุในอนาคตต่อไป

แบบตอบรับการเข้าร่วม

การประชุมเวที “อนาคตสังคมผู้สูงอายุไทย...ก้าวไปอย่างไร?...บนความท้าทาย”

วันพฤหัสบดีที่ 27 มกราคม พ.ศ.2565 เวลา 13.30 – 16.00 น.

ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ (Zoom Meeting)

.....

1. โปรดระบุข้อมูลผู้เข้าร่วมประชุมหรือผู้แทนเข้าร่วมประชุม

1. ชื่อ - นามสกุล

หน่วยงาน/ตำแหน่ง

เบอร์โทรศัพท์

E-Mail (โปรดระบุ e-mail ที่ใช้บ่อย)

2. ชื่อ - นามสกุล

หน่วยงาน/ตำแหน่ง

เบอร์โทรศัพท์

E-Mail (โปรดระบุ e-mail ที่ใช้บ่อย)

2. โปรดตอบรับการประชุมผ่านการสแกน QR CODE ภายในวันที่ 26 มกราคม 2565

<https://forms.gle/uzn76Hk7hBT6iJxd6>

หรือ 3. หรือส่งแบบฟอร์มการเข้าร่วมประชุมนี้

ทาง 2.1 E-mail : kirana.boom@gmail.com และ sun.kittipon@gmail.com 2.2 ทางโทรศัพท์ 0 – 2939 – 2122

4. หากท่านมีข้อสงสัยในรายละเอียดการเข้าร่วมประชุม โปรดติดต่อ

โปรดติดต่อ:

1. นางสาวกิริณา คำสิงห์นอก อีเมล: kirana.boom@gmail.com โทรศัพท์ 065 504 5364

2. นายกิตติคุณ ภูมิสุทธิกุล อีเมล: sun.kittipon@gmail.com โทรศัพท์ 099 323 6012

5. Link เข้าร่วมประชุม Zoom

Zoom Meeting:

<https://us02web.zoom.us/j/81622985485?pwd=RHJock9vNFJQVlc3czBNYWM5U3kvdz09>

Meeting ID: 816 2298 5485

Passcode: 535325

****หมายเหตุ**** (การเข้าร่วมประชุมขอความกรุณาท่านตั้งชื่อ-นามสกุล จริง)

ข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุไทย

เอกสารประกอบการประชุมเวที “อนาคตสังคมผู้สูงอายุไทย ก้าวไปอย่างไรบนความท้าทาย”

วันพฤหัสบดีที่ 27 มกราคม 2565 เวลา 13.30 – 16.00 น.

รูปแบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom

โดย

ศาสตราจารย์ ดร.วรเวศม์ สุวรรณระดา
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และคณะผู้วิจัย

ภายใต้โครงการภายใต้โครงการขับเคลื่อนกลยุทธ์เพื่อพัฒนางานด้านผู้สูงอายุและการสื่อสารสาธารณะ
เพื่อรองรับสังคมสูงอายุ

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.)

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุไทย

จากสาระสำคัญของโครงการการทบทวน สังเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุไทยโดยการสรุปผลการศึกษาดังแต่บทที่ 1 จนถึงบทที่ 10 รวมถึงผลการวิเคราะห์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders Analysis) การวิเคราะห์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุโดยใช้แนวทาง Formative Evaluation การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และความท้าทาย หรือ SWOT Analysis และการวิเคราะห์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุจากมุมมองของกรอบ MIPAA และ Ageing 4.0 คณะผู้วิจัยได้ทำการสรุปข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุไทยโดยแบ่งเป็นข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว พร้อมข้อเสนอเกี่ยวกับหัวข้อวิจัยในอนาคตดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนระยะสั้นเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการในทันที

ข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนระยะสั้น

1. ควรนำสาระสำคัญจากการศึกษาครั้งนี้รวมถึงข้อเสนอยุทธศาสตร์เสนอต่อคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติเพื่อเป็นปัจจัยนำเข้าสำหรับการแปลงแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุระยะที่ 3 ไปสู่การขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม
ลำดับความสำคัญ มาก
ผู้รับผิดชอบ มสผส. สสส. พม. และคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ
2. เร่งรัดการเตรียมการเพื่อส่งเสริมในประชากรก่อนวัยสูงอายุ โดยเน้นกลุ่มที่ไม่มีบุตรและไม่มีหลักประกันหลักประกันรายได้ยามชราภาพที่มีแนวโน้มจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น
ลำดับความสำคัญ มาก
ผู้รับผิดชอบ ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคม
3. ควรมีการกำหนดเป้าหมายเชิงนโยบายของหลักประกันด้านรายได้ยามชราภาพ เพื่อเป็นหลักการในการขับเคลื่อนนโยบายด้านบำนาญและด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้องค์ประกอบสำคัญของเป้าหมายเชิงนโยบายอาจจะประกอบด้วย มีหลักประกันด้านรายได้ยามชราภาพที่มั่นคงเพื่อการขจัดความเสี่ยงด้านรายได้ที่อาจเกิดขึ้น เป็นหลักประกันที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ประชาชนและรัฐบาลเป็นหุ้นส่วนร่วมกันสร้างระบบโดยรัฐบาลจัดหาแหล่งที่มาของทรัพยากรเพื่อสร้างหลักประกันโดยคำนึงถึงความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว ประชาชนมีส่วนร่วมออมหรือจ่ายเงินสมทบเพื่อร่วมสร้างหลักประกัน การจัดหาแหล่งที่มาของเงินโดยรัฐบาล/การมีส่วนร่วมออมหรือจ่ายเงินสมทบของประชาชนต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม ภาระของคนแต่ละรุ่นด้วย
ลำดับความสำคัญ มาก
ผู้รับผิดชอบ กค. คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ภาควิชาการโดยความร่วมมือกับภาคประชาสังคม (จัดกระบวนการระดมความคิดเห็นจากประชาชนกลุ่มต่างๆ)

4. ควรปรับปรุงแนวทางการจัดทำแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยให้เป็นแผนร่วมใหญ่ คลุมโครงการ/กิจกรรมที่ตอบเป้าหมายเดียวกันอย่างแท้จริง โดยเป้าหมายและโครงการต่างๆต้องเป็นการ ตกลงร่วมกัน ไม่ใช่เป็นการมัดรวมโครงการของแต่ละหน่วยงานอย่างที่ดำเนินการมา ทั้งนี้โครงการภายใต้แผน ร่วมใหญ่ ควรจะพิจารณาจากผลลัพธ์ในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุที่ผ่านมาที่ไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร โดย อาจพิจารณาจากผลการติดตามและประเมินแผนผู้สูงอายุแห่งชาติล่าสุด ความคืบหน้าของแผนปฏิรูป ประเทศและ/หรือแผนแม่บทเพื่อรองรับสังคมสูงวัย แนวทางการพัฒนาที่สำคัญตามหมวดหมู่ที่กำหนดใน แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 เช่น การเตรียมความพร้อมของประชากรก่อนวัยสูงอายุ การทำงานของผู้สูงอายุ บำเหน็จบำนาญ การปรับปรุงซ่อมแซมบ้าน/ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ศพอส. (อปท. เตรียมสถานที่ หน่วยงานต่างๆเตรียม contents) การ empower อปท.ผ่าน function เป็นต้น

ลำดับความสำคัญ ปานกลาง

ผู้รับผิดชอบ พม. สป.

5. ต้องมีการสังคายนาขอบเขตของบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านงานผู้สูงอายุที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบันและทิศทางที่ควรจะต้องก้าวต่อไปเพื่อรองรับสังคมสูงวัยในอนาคต ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจะอยู่ในฐานะอะไรของการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุ (เจ้าภาพ เจ้ามือ เจ้าของ) ขอบเขต บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิสัมพันธ์กับภาคส่วนอื่นที่ขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในระดับ พื้นที่เป็นอย่างไร ในการดำเนินการนั้นควรจะต้องมีภาคส่วนต่างๆเข้าร่วม ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย หน่วยงานราชการที่เป็นหน่วยงานหลักอื่นๆ หน่วยงานตรวจสอบ (ปปช สตง.) คณะกรรมการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ สำนัก งบประมาณ และภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม ทั้งนี้การขับเคลื่อนประเด็นนี้อาจจะเริ่มต้นจากเวทีเชิง วิชาการ โดยมีมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาผู้สูงอายุไทยเป็นศูนย์กลางประสานให้เกิดการหารือขึ้น ก่อนที่จะ มีการขับเคลื่อนเชิงนโยบายในลำดับต่อไป

ลำดับความสำคัญ มาก

ผู้รับผิดชอบ มสผส. (ขับเคลื่อนเชิงวิชาการ) คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (ขับเคลื่อนเชิงนโยบาย)

6. ควรจะต้องมีการผลิตชุดองค์ความรู้เพื่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย สังคมสูงวัย การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในระดับต่างๆ แนวทางการจัดทำแผนผู้สูงอายุ ข้อมูลสถิติของพื้นที่ที่ จำเป็นต่อการวางแผน แนวปฏิบัติหรือตัวอย่างที่ดีในพื้นที่ต่างๆ เพื่อเผยแพร่เป็นข้อมูลพื้นฐานให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำใช้ในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุ ทั้งนี้อาจจะมีการทำงานวิจัยแบบด่วนในรูปแบบ Focus Group Discussion หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดองค์ความรู้ที่จำเป็นในชุดองค์ความรู้ที่ จะจัดทำขึ้น

ลำดับความสำคัญ มาก (เนื่องจากปีนี้เพิ่งจะมีการเปลี่ยนผู้บริหาร อปท.)

ผู้รับผิดชอบ มสผส. สสส. มท. พม. และสมาคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนระยะกลาง

1. สนับสนุนให้มีการจัดเก็บข้อมูลในผู้สูงอายุกลุ่มเฉพาะที่ยังไม่มีข้อมูลและขาดงานวิจัยสนับสนุน เช่น ผู้สูงอายุที่มีความหลากหลายทางเพศ ในขณะเดียวกัน ส่งเสริมให้นางานวิจัยที่มีอยู่แล้วในผู้สูงอายุกลุ่มเฉพาะกลุ่มอื่นๆ เช่น ผู้สูงอายุไร้บ้าน ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ลำดับความสำคัญ มาก

ผู้รับผิดชอบ มท. พม. สธ. รง. สปสช. องค์กรภาคประชาสังคม

2. เตรียมความพร้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุและผู้ใกล้สูงอายุที่จะย้ายถิ่นกลับ

ลำดับความสำคัญ ปานกลาง

ผู้รับผิดชอบ มหาตไทย พม.

3. บูรณาการความร่วมมือเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุกลุ่มเฉพาะ ได้แก่ ผู้สูงอายุไร้สิทธิ และผู้สูงอายุไร้บ้าน ให้สามารถเข้าถึงหลักประกันสุขภาพและบริการขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลำดับความสำคัญ มาก

ผู้รับผิดชอบ สปสช. มหาตไทย สธ. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

4. ผลักดันให้การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีให้ความสำคัญกับประเด็นทางจริยธรรมและสิทธิของผู้สูงอายุ

ลำดับความสำคัญ มาก

ผู้รับผิดชอบ พม. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี ภาคเอกชนและธุรกิจ

5. ในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ ปัญหาอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความแตกต่างกันในมิติต่างๆจนทำให้เกิดความเร็วช้าหรือประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ ได้แก่ สถานการณ์ผู้สูงอายุในพื้นที่ ทศนคติของผู้บริหาร ข้อมูลสถิติและองค์ความรู้ในการวางแผน งบประมาณ ศักยภาพในการหารายได้ การพึ่งพาเงินอุดหนุนจากภาครัฐ ศักยภาพและจำนวนบุคลากรภายในองค์กร ทุนเดิมที่มีอยู่ในพื้นที่ เครือข่ายกับภาคส่วนต่างๆ ควรจะต้องเสริมพลัง (empower) ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังขาดศักยภาพ

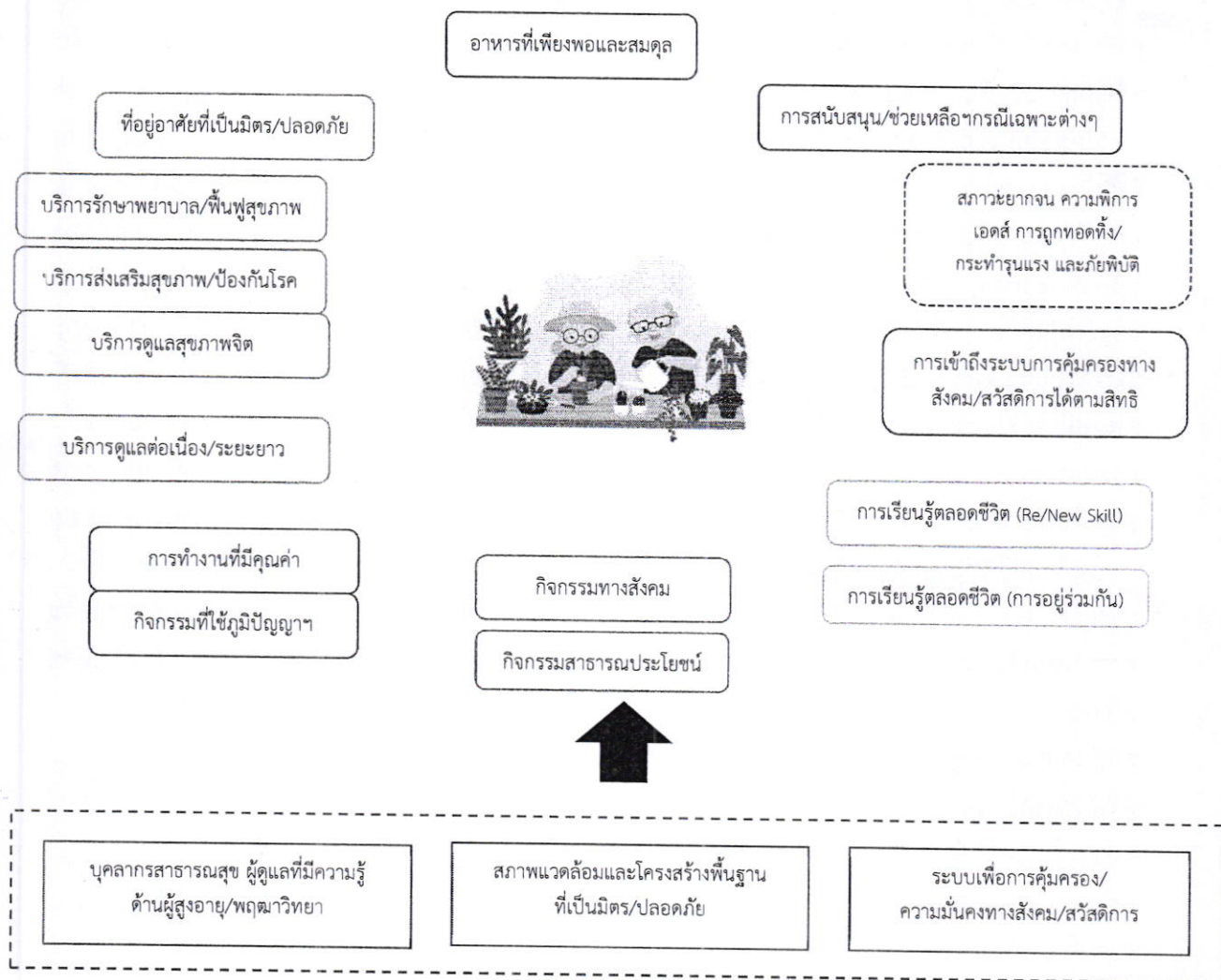
ลำดับความสำคัญ มาก

ผู้รับผิดชอบ มท. พม. สสส. มสพส.

6. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำแนวคิด “สูงวัยในถิ่นเดิม” หรือ Ageing in Place เป็นหลักการพื้นฐานในการจัดทำแผนผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ แนวคิดสูงวัยในถิ่นเดิมหมายถึง การใช้ชีวิตยามชราภาพที่บ้าน ที่อยู่อาศัย และภายในชุมชนของตนเองอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งอาจจะบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแยกออกมาเป็นการเฉพาะ คุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้แนวคิดสูงวัยในถิ่นเดิมสามารถถอดแบบจากกรอบแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 หรือ MIPAA ได้ดังเช่นในรูปต่อไปนี้ องค์ประกอบของการสูงวัยอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีในถิ่นที่อยู่ของตนเองประกอบด้วย 14 โดเมนและ 3 ระบบสนับสนุน องค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในถิ่นเดิมนั้นสามารถปรับเปลี่ยน/เพิ่มเติมตามบริบทของพื้นที่และบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้แนวคิดและแผนที่อยู่บนแนวคิดนี้เป็นแผนที่นำทางในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุภายในพื้นที่ของตน โดยใช้กรอบแนวคิดนี้เป็นเสมือน checklist เพื่อพิจารณาสภาพความเป็นอยู่ในด้านต่างๆจากมุมมองของผู้สูงอายุและครอบครัว บางประเด็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง บางประเด็นมีระบบหรือกลไกอื่นรับผิดชอบ บางประเด็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนอื่น ทั้งนี้แนวคิด “สูงวัยในถิ่นเดิม” มิได้หมายถึงการอาศัยอยู่ภายในบ้านหรือที่อยู่อาศัยของตนเองในทุกกรณีและปฏิเสธการดูแลผู้สูงอายุในสถาบันอย่างสิ้นเชิง การเข้ารับการดูแลในสถาบันรูปแบบต่างๆที่อยู่ภายในชุมชนที่ผู้สูงอายุคุ้นเคยและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการดูแลในสถาบันที่อยู่ในชุมชนกับครอบครัวและภาคส่วนอื่นๆในพื้นที่ก็นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสูงวัยในถิ่นเดิมด้วยเช่นกัน

ลำดับความสำคัญ มาก

ผู้รับผิดชอบ มท. อบท.

7. เนื่องด้วยความซับซ้อนของการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ และมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่หลากหลาย ทั้งหน่วยงานราชการส่วนกลาง หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับต่างๆ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และภาควิชาการ ควรมีการผลักดันให้มีกลไกที่เป็นทางการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ ทั้งนี้ควรมีการรวบรวมข้อมูลครั้งใหญ่ของการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในระดับพื้นที่จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้เป็นฐานความรู้ในการสร้างกลไกระดับพื้นที่
- ลำดับความสำคัญ มาก

ผู้รับผิดชอบ มท. พม. คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ สสส. มสผส.

ข้อเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนระยะยาว

1. ผลักดันให้มีการรวบรวมและจัดการเก็บข้อมูลตามมุมมองวงจรชีวิต อย่างต่อเนื่องที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนการพัฒนาประชากรได้อย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงชีวิต

ลำดับความสำคัญ มาก

ผู้รับผิดชอบ มท. พม. สธ. สปสช. สกสว. และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

2. ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยแบบสหวิทยาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตอบสนองแบบแผนโรคและปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุที่คาดว่าจะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

ลำดับความสำคัญ ปานกลาง

ผู้รับผิดชอบ สกสว.

3. จากการปรับปรุงแนวทางการจัดทำแผนระดับชาติใหม่โดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ 1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแผนระดับที่ 2 และแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุเป็นแผนระยะที่ 3 การขับเคลื่อนแผนแต่ละแผนจะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานผู้สูงอายุและมีระบบติดตามและประเมินผลที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อที่จะได้มี focal point ของการติดตามความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในภาพใหญ่ระดับชาติ คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติควรที่จะติดตามผลการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุที่อยู่ภายใต้แผนระดับที่ 2 ด้วย นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่ที่จะต้องติดตามและประเมินแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุเป็นแผนระยะที่ 3 ซึ่งเป็นหน้าที่หลักอยู่แล้ว ทั้งนี้กรมกิจการผู้สูงอายุในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติทำหน้าที่ติดตามรวบรวมและวิเคราะห์ผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนระดับที่ 2 (หรือมอบหมายให้ มสผส. ทำในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย) เสนอคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติเพื่อรับทราบ

ลำดับความสำคัญ มาก

ผู้รับผิดชอบ พม. คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ มสผส.

ข้อเสนอเกี่ยวกับหัวข้อวิจัยในอนาคต

จากสถานการณ์การสร้างองค์ความรู้ของหน่วยงานต่างๆที่กล่าวข้างต้น สถานการณ์ทางประชากรของประเทศไทย และการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุที่ผ่านมาดังที่กล่าวไปแล้วนั้น องค์ความรู้ที่ควรได้รับการค้นคว้าเชิงลึกต่อไปควรจะครอบคลุมประเด็นต่างๆต่อไปนี้ การศึกษาประชากรสูงอายุเฉพาะกลุ่ม การศึกษาเชิงสถาบันที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุและโอกาสการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมระดับสถาบัน ทิศนคติของประชาชนในเรื่องของ Social Justice (Universal VS. Targeting) กับการมีส่วนร่วมในการสร้างระบบการคุ้มครองทางสังคมเพื่อรองรับการใช้ชีวิตยามชราภาพ แหล่งที่มาของเงินเพื่อรองรับสังคมสูงวัย การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงระบบและปฏิสัมพันธ์กับการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ฐานข้อมูลเกี่ยวกับการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ บทบาทของภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่ขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุในรูปแบบต่างๆ บทบาทของรัฐบาลกับการสนับสนุนภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุ